

ת"פ 8867/02/15 - מדינת ישראל נגד לירן סבן, משה סבן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 8867-02-15 מדינת ישראל נ' סבן (עצור בפיקוח) 11 ינואר 2018 ואח'

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו
המאשימה מדינת ישראל
באמצעות פמ"מ - עו"ד שלומי ויזן
נגד הנאשמים
1. לירן סבן
באמצעות בא כוחו עו"ד אלעד אלימלך
2. משה סבן
באמצעות בא כוחו עו"ד גיא עין צבי

גזר דין

הרקע וכתב האישום

1. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, בעקבות הליך גישור מוצלח שהתקיים לקראת סיום פרשת התביעה, שבמסגרתו הם הורשעו בביצוע עבירות סמים וקשירת קשר. כתב האישום נותר בעינו, אך הוסכם כי נוכחותו ופעילותו של נאשם 2 בדירה, שבה גודלו הסמים ונעשתה הפעילות האסורה, הייתה פחותה משל שותפם השלישי של הנאשמים, שי בז'רנו, שנגדו הוגש כתב אישום נפרד. במסגרת הסדר הטיעון הנאשמים הופנו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר. בין הצדדים לא הייתה הסכמה לעניין העונש.

2. על פי עובדות כתב האישום, שבו הודו הנאשמים, עובר ליום 1.11.14, הם קשרו קשר עם שי בז'רנו [בז'רנו], להקים מעבדת סמים ולהפעילה. במסגרת הקשר, בין התאריכים 1.11.14 ועד ליום 19.1.15, שכרו הנאשמים ובז'רנו דירה בת 5.5 חדרים במודיעין. במהלך התקופה המוזכרת גידלו הנאשמים ובז'רנו בדירה, בצוותא חדא, סם מסוכן מסוג קנבוס, והחזיקו אותו בדירה.

ביום 19.1.15 החזיקו הנאשמים ושי, בכל חדרי הדירה, 283 שתילי קנבוס, שהם סם מסוכן, במשקל כולל של כ-92 ק"ג נטו. לצורך גידול הסם והחזקתו, וכן על מנת להסוות את הריח של שתילי הקנבוס, השתמשו הנאשמים ובז'רנו בצידוד רב הכולל, בין היתר, מערכות תאורה חזקות, טיימרים לוויסות מערכות התאורה, מערכות אוורור ייעודיות, מיכלי מים ומכשיר אוסמוזה לסינון המים, חומרי דישון, מטהרי אוויר ותרסיסים נגד מזיקים. על מנת להימנע מתצרוכת החשמל הגבוהה של מערכות התאורה, במהלך התקופה הרלוונטית, המוערכת בכ-48,000 קילוואט וששוויה כ-31,000 ₪, חיבלו הנאשמים ובז'רנו, בעצמם או באמצעות מי מטעמם, במונה החשמל של הדירה, ועקפו אותו באמצעות התחברות ישירה למערכת החשמל.

בהתאם להודאותיהם הורשעו הנאשמים בביצוע העבירות הבאות:

א. קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) **לחוק העונשין, התשל"ז-1977** [חוק העונשין];

ב. "יצור הכנה והפקת סמים מסוכנים", עבירה לפי סעיף 6 **לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973** [הפקודה] בצירוף סעיף 29(ב) לחוק העונשין;

ג. החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 7(א)+(ג) רישא לפקודה בצירוף סעיף 29(ב) לחוק העונשין;

ד. החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן, עבירה לפי סעיף 9(א) ו-(ד) לפקודה.

תסקירי שירות המבחן

בעניינו של נאשם 1

3. שירות המבחן הגיש בעניינו 3 תסקירים, ואלו עיקריהם:

מהתסקיר הראשון, שהוגש ביום 21.5.17, עולה כי הנאשם בן 32, נשוי ואב ל-2 ילדים קטנים (בני פחות משלוש). כיום, במסגרת התנאים המגבילים שהוטלו עליו, עובד יחד עם אשתו בבית הקפה שבבעלותה. הנאשם השלים 10 שנות לימוד ושירת בצבא באופן חלקי (כשנתיים). במשך השנים עסק בעבודות מזדמנות ולרוב שמר על רצף תעסוקתי. הוא הבן הבכור במשפחתו. הוא תיאר את הוריו כדמויות טובות ומיטיבות עבורו.

מדברי נאשם 1, עלה כי הוא נוהג לשתות אלכוהול לעיתים רחוקות, בנסיבות חברתיות. בצעירותו (בגילאי 18 - 22) נהג לעשות שימוש בסמים מסוג קנביס, הן בנסיבות חברתיות, הן בגפו, בתדירות משתנה. הוא שלל קיומה של בעיה בתחום ההתמכרות, ודגימת השתן שמסר העידה על ניקיון מסמים.

מגיליון רישומו הפלילי (המעודכן ליום 26.4.17) עלה כי לנאשם שתי הרשעות קודמות בעבירות מתחומים שונים - רכוש, אלימות רחוב וסמים - שאותן ביצע בין השנים 2007 - 2012. עוד צוין כי הוא ריצה את עונש המאסר שהוטל עליו בעבר בעבודות שירות, ובנוסף לחובתו מאסר מותנה בר הפעלה, בן 12 חודשים.

ביחס לעבירות שבהן הורשע, קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, חש חרטה שמלווה בבושה ובאשמה. לדברי הנאשם, הם ביצעו את העבירות על רקע מצוקתם הכלכלית ועשו זאת יחדיו בשל היכרותם המשפחתית.

הנאשם מוכר לשירות המבחן היטב מתיקיו הפליליים הקודמים. במסגרת תיק זה צוין כי תחילה התקשה הנאשם לקחת אחריות על התנהגותו, ושירות מבחן התרשם מקשרים שוליים על בסיס אינטרסים משותפים, מבלי שהוא הכיר בהשלכות קשרים אלו על התנהלותו פורצת הגבולות. עוד התרשם שירות המבחן מהעדר מצוקה או קושי כתוצאה

ממצבו. לפיכך, סברה קצינת המבחן כי משפחתו אינה מסוגלת להוות עבורו גורם מרתיע ומשמעותי. בהמשך שולב הנאשם בקבוצה טיפולית, שבמסגרתה שיתף הנאשם פעולה, היה אקטיבי, גילה יכולת התבוננות פנימית ושיתף בחוויות חייו. בבוא קצינת המבחן לגבש את המלצתה, היא ציינה מחד גיסא את מעורבותו החוזרת בביצוע עבירות, קשייו להירתע מסנקציות פליליות, סיכון להישנות עבירות דומות וקושי בהפנמת ערכי טיפול. מאידך גיסא, ציינה את תפקודו היציב והסתגלני במסגרות ובמגוון תפקידיו כאב וראש המשפחה, את נכונותו להשתלב בטיפול, את יכולתו לקחת אחריות על מעשיו כמו גם את השיפור הראשוני שחל ביחס ליכולתו להתבונן על בעייתיות בהתנהלותו ולהכיר בנטייתו לביצוע חוזר ונשנה של עבירות. נוכח כל אלה, המליצה קצינת המבחן לדחות את עניינו בארבעה חודשים על מנת למצות אופציה שיקומית, בטרם יגזר דינו.

בתסקיר השני, שהוגש ביום 10.7.17, ציינה קצינת המבחן כי הנאשם נמצא מתאים להשתתף בקבוצה טיפולית "דפוסים מכשילים" מטעם שירות המבחן. משכך המליצה לדחות את עניינו בשלושה חודשים נוספים, שבמהלכם תבחן יכולתו להיעזר בגורמי הטיפול.

מהתסקיר השלישי והאחרון, מיום 22.10.17, עולה כי הנאשם מופיע תדיר למפגשי הקבוצה שבה שולב, מגלה מעורבות בתהליך הקבוצתי ומביע נכונות לבחון באופן ביקורתי ומעמיק את מכלול הגורמים אשר עמדו ברקע מעשיו הפסולים, כמו גם את נטייתו לפריצת גבולות החוק ואת מניעיו הרגשיים. בדיקות השתן שמסר נמצאו נקיות משרידי סם. לאור התרשמות קצינת המבחן מנזקקות טיפולית, מרמת סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, שיתכן ועשויה להצטמצם בעקבות ההתערבות הטיפולית, וכן מיכולתו של הנאשם לשתף פעולה עם גורמי הטיפול לאורך זמן - המליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך 18 חודשים - שבמהלכם ימשיך את הטיפול אותו החל, ועל הארכת המאסר המותנה, בר ההפעלה.

בעניינו של נאשם 2

4. שירות המבחן הגיש ביום 9.5.17 תסקיר שממנו עולה כי הוא בן 33, נשוי ואב לילדה כבת שנה. הוא סיים 11 שנות לימוד וסיים שירות צבאי מלא. עובר למעצרו במסגרת תיק זה, עבד במאפייה כאופה. הוא ביצע את העבירות יחד עם בז'רנו, אחיה של אשתו, דבר אשר היווה רקע למשבר בינו לבין משפחת אשתו, ובינו לבין אשתו, עד כדי שהם עמדו בפני גירושין. כיום חלה הטבה ביחסים ביניהם. נאשם 2 הוא בן הזקונים להוריו, הנמצאים בעשור השביעי לחייהם. נאשם 2 תיאר את הוריו כדמויות קרובות לו וכמי שתמכו

התנהלות כספית פזרנית. לאחר נישואיו חש לחץ בשל מצבו הכלכלי הירוד, ומשכך התפתה לקחת חלק בתכנית העבריינית. קצינת המבחן ציינה כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו, הבין את חומרתם ואת הצורך לשאת בתוצאות. הוא שלל את האפשרות כי עשה שימוש בסמים מכל סוג שהוא, והדבר גם בא לידי ביטוי בבדיקת שתן, שהייתה נקייה משרידי סם.

בין החודשים אפריל 2015 לאפריל 2016 שולב הנאשם בקבוצה מטעם שירות המבחן לעצורי בית. הוא הגיע למפגשים בקביעות, התמיד בטיפול ושיתף פעולה עם שירות המבחן. תחילה התקשה להיפתח, אך בהדרגה החל לשתף בכנות בקשייו ובעמדותיו, וערך מאמצים להתבוננות בדפוסיו ולבחינה מעמיקה של התנהלותו. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, קצינת המבחן התייחסה לקשייו בקבלה שקולה של החלטות במצבי לחץ, היעדרותם של גבולות עצמיים ברורים, חומרת העבירות וקשרים שוליים שיצר באותה העת. לצד זאת התייחסה גם לרצף התעסוקתי עובר למעצרו ומחויבותו במישור המשפחתי. התנהגות זו אינה מאפיינת את אורחות חייו והדבר בא לידי ביטוי בתוצאות בדיקת השתן. לאור מאפייניו וקשייו המתוארים, סברה קצינת המבחן כי יש מקום לשלבו בטיפול המשכי במסגרת שירות המבחן, אשר יכול להוות גורם מפחית סיכון להישנות התנהגות בעייתית בעתיד.

לאור האמור לעיל, המליצה קצינת המבחן לצד הטיפול במסגרת צו המבחן על ענישה קונקרטית ומשמעותית בדמות עבודות שירות ומאסר מותנה.

טיעוני הצדדים לעונש

ראיות לעונש

ראיות התביעה

5. הובאו ראיות בעניינו של נאשם 1 בלבד: ב"כ המאשימה הגיש את רישומו הפלילי של נאשם 1 [שסומן **ענ1**], שממנו עולה כי לחובתו שתי הרשעות: הראשונה משנת 2012, בגין ביצוע עבירת סמים לשימוש עצמי והפרעה לשוט, שבמסגרתה נגזר עליו לחתום על התחייבות כספית; השנייה משנת 2013, בגין חבלה במזיד ברכב, שבמסגרתה נגזר עליו העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר בפועל שיבוצעו בעבודות שירות, מאסר מותנה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי היה שהנאשם לא יעבור כל עבירה שהיא פשע, ופיצוי. המאסר המותנה הוא בר הפעלה בתיק זה [גזר הדין בתיק שבו הוטל התנאי הוא ת"פ (מחוזי מרכז) 25842-03-12 **[התיק הקודם]** - סומן **ענ2**].

ראיות ההגנה

נאשם 2

7. ב"כ נאשם 2 ביקש להעיד את אשת הנאשם, הגב' **בר סבן**, כעדת אופי. מעדותה עלה כי הנאשם היה מצוי בחובות עוד לפני חתונתם, אך היא גילתה את דבר קיומם רק בדיעבד. או אז רצתה להתגרש. היא מבינה שהוא ביצע את העבירות מושא תיק זה על מנת לכסות את החובות, והתבייש לספר לה. מאז קרות המקרה המשפחות של שניהם לא בקשר. אחיה הוא שי בז'רנו, ולפיכך מצאה את עצמה קרועה בין אחיה לבעלה. לאחר שגילתה את האירועים מושא כתב האישום, שוב רצתה להתגרש. בר טענה שמאז הקשר עם שירות המבחן, חל בנאשם שינוי התנהגותי לטובה. לדבריה, בעבר היה סגור והיום הוא נפתח ומשתף. עוד העידה שהיא מפחדת להישאר לבד, שכן אף אחד מבני המשפחות לא מדבר איתה, והיא מתקשה מבחינה כלכלית.

טיעוני המאשימה לעונש

8. תחילה עמד ב"כ המאשימה על כך שהנאשמים הודו בכתב האישום המקורי, לאחר שנשמעה כמעט כל פרשת התביעה. מתחם העונש ההולם בעבירות של מעבדות סמים, נגזר מכמות הסם שיוצרה, כשבעניינו מדובר על 92 ק"ג של סם מסוכן מסוג קנביס. נוכח הכמות הגדולה של הסמים שנתפסו הוגש התיק לבית המשפט המחוזי. לפיכך, טען התובע, כי אנו מצויים ברף גבוהה ומחמיר של ביצוע עבירות סמים. עוד ציין שמדובר בעבירות המצריכות תכנון מוקדם - רכישת ציוד, ידע, חלוקת תפקידים, וגורמות לנזק חברתי וכלכלי.

ביחס **לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, התובע ציין כי חרף העובדה שהנאשמים הודו בכתב האישום המקורי, הוסכם כי נוכחותו של נאשם 2 בדירה הייתה פחותה משל שותפם - בז'רנו [ראה פ/124, 14 - 17]. עם זאת, טען כי על בית המשפט לקבוע מתחם עונש זהה לשני הנאשמים, ולהשוותו למתחם העונש שנקבע בעניינו של בז'רנו, שכן הם כולם מצויים באותו "מעגל" של ביצוע העבירה, וכתב האישום בעניינם של השלושה זהה.

מבחינת **מדיניות הענישה הנהוגה**, התובע הפנה לגזר דינו של בז'רנו, שגם בעניינו הגיעו הצדדים להסדר טיעון. מדובר בת"פ (מחוזי מרכז) 8843-02-15 **מדינת ישראל נ' בז'רנו** [6.4.17] **[עניין בז'רנו]**, מפי כבוד השופט מרשק-מרום, שבו נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 28 לבין 52 חודשי מאסר. עוד נקבע בעניינו כי הוא לא יזם את הקמת המעבדה, ולא השקיע בה מכספו, אלא התגייס לפעילות הפלילית לצורך הפקת רווח כספי קל ומהיר, על רקע חובותיו מהימורים. עוד הפנה התובע, לת"פ (מחוזי תל אביב) 3

מאסר בפועל. פסק הדין האחרון שאליו הפנה התובע הוא רע"פ 3841/16 **מזרחי נ' מדינת ישראל** [16.5.16], שבו אישר בית המשפט העליון מתחם שנע בין 8 לבין 20 חודשי מאסר בפועל, בגין הרשעת המערער, בין היתר, בגידול, ייצור והכנת סם מסוכן מסוג קנבוס במעבדה, במשקל של 10 ק"ג.

לאור כל האמור, עתר התובע לקבוע מתחם עונש שנע בין 28 לבין 52 חודשי מאסר בפועל, מתחם אשר זהה למתחם שנקבע בעניינו של בז'רנו.

ביחס ל**נסיבות שאינן קשורות בעבירות**, התובע טען שמצד אחד, הנאשמים הודו במיוחס להם, ולקחו אחריות על ביצוע העבירות, אך מנגד, עשו כן ממש לקראת סיום פרשת התביעה, ואין לראות בכך משום חסכון משמעותי בזמן ציבורי. התובע הדגיש כי הודאתם של הנאשמים נעשתה רק לאחר שהבינו כי אפסו הסיכויים שלא יורשעו, ועשו כן על מנת להטיב את מצבם בעת גזירת דינם. עוד ציין, כי הנאשמים שתקו בחקירותיהם ולא שתפו פעולה עם הרשויות, זאת בשונה מעניינו של בז'רנו, אשר שיתף פעולה מראשית התיק, עוד בשלב החקירה. התובע עמד על כך שאמנם הארוע התרחש לפני כמעט שלוש שנים, אך בעניינם של הנאשמים התנהלו בבית המשפט דיונים רבים, ביניהם חמש ישיבות הוכחות במסגרת פרשת התביעה.

בעניינו של נאשם 1, טען התובע כי מתסקירי שירות המבחן שהוגשו עולה כי בעבר, במסגרת הליכים פליליים קודמים, הוא נטל חלק בקבוצה טיפולית. דווח כי הוא צלח את הטיפול, הגיע לכל המפגשים, הותיר רושם חיובי על מנחי הקבוצה ואף צוין כי עבירת האלימות שבה הורשע היא חריגה לאורחות חייו. עוד צוין כי ניכר שהנאשם למד את לקחו. ולמרות זאת, ציין התובע, פחות משנתיים לאחר שנאשם 1 סיים את הטיפול כביכול בהצלחה, הוא שב וביצע עבירות פליליות במסגרת תיק זה. התובע התייחס לכך שהנאשם שולב (במסגרת התיק דנא) בקבוצה טיפולית לעצורי בית, שזוהי ברירת המחדל של כל מי שמשתחרר ממעצר. משכך, טען, כי אין בקבוצה זו עומק או נפח טיפולי. בהמשך לכך, הנאשם שוב לקח חלק בקבוצה טיפולית נוספת, לשינוי דפוסיים, שאותה סיים לכאורה בהצלחה. לטענת התובע, התחושה המתקבלת מנאשם 1 היא כמי שאוחז בקרנות המזבח, וטוען שעבר שיקום, אך עברו מעיד על דפוסיים עבריינים, הוא שתק בחקירות, הכחיש באופן גורף את המיוחס לו ואף טען כי לכל היותר ביקר בדירה, והוא ניהל את כל פרשת התביעה, עד שהבין שאין לו ברירה. לפיכך, לא ניתן להשוות את עניינו לזה של שותפו, בז'רנו, אשר עבר הליך טיפולי

המשפטי. בנוסף, הוא הושם בהוסטל, בקהילה טיפולית, במשך למעלה משנה, בתנאים מגבילים, שם טיפל בבעיית ההתמכרות שלו. בית המשפט קבע בעניינו כי הוא "עבר הליך שיקום נדיר".

בנוסף למאסרים בפועל, עתר התובע להשית על כל אחד מהנאשמים גם מאסר מותנה לתקופה משמעותית, וקנס כספי.

טיעוני ההגנה לעונש

נאשם 1

9. ב"כ נאשם 1 הזכיר תחילה כי על פי תיקון 113 לחוק העונשין, לא ניתן להוסיף עובדות נוספות על העובדות שבהן הודו הנאשמים. משכך, ההסכמה שאליה הגיעה המאשימה עם נאשם 2, בעניין חלקו של נאשם 2 לעומת השותף בז'רנו, אין בה כדי לקבוע דבר בעניינו של נאשם 1.

מבחינת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, עמד ב"כ נאשם 1 על כך שמדובר בכתב אישום שבו האחריות של שלושת השותפים זהה. מן העובדות ניתן ללמוד כי נוכחותו של בז'רנו בדירה, וחלקו האקטיבי בעבירה, גדול מעט משל שני הנאשמים. אשר לנזק מביצוע העבירות, ב"כ הנאשם עמד על כך שבפועל לא נגרם נזק, כך שכל שניתן לעמוד עליו הוא הנזק הפוטנציאלי. בהקשר זה ציין כי יש פער משמעותי בין כמות הסם המפורטת בכתב האישום לבין הצפי לגבי כמות הסם שניתן היה להפיק מהשתילים שנתפסו, ושהיה זולג בסופו של דבר לרחוב. עוד ציין כי סוג הסם אינו מהסמים הקשים המנויים בפקודת הסמים. הסניגור עמד על כך שנאשם 1 ביצע את המעשים על מנת להשיג רווח כלכלי מהיר, ולפיכך הוא כשל.

הסניגור טען שיש הלכות ברורות לגבי הפלייה בין נאשמים ולכן יש להתייחס גם בעניינו לעניינו של בז'רנו, שעליו נגזר עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, אך אין לאמץ את המתחם שנקבע שם, מאחר שמדובר במתחם שלא הועמד לבחינה של ערכאת הערעור על ידי אף אחד מהצדדים.

בבחינת מדיניות הענישה הפנה הסניגור לת"פ (מחוזי באר שבע) 26405-10-15 **מדינת ישראל נ' בן לולו** [29.1.17], שם קבע בית המשפט מתחם עונש שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם עונש של 25 חודשי מאסר בפועל, בגין גידול סם מסוכן מסוג קנבוס בכמות של 180 ק"ג, בנסיבות חמורות מהתיק שבפני מותב זה.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, עמד ב"כ הנאשם על כך שההגנה פעלה במרץ רב על מנת לחסוך זמן ציבורי, כאשר ויתרה על עדי תביעה כבר בתחילת ההליך. עוד צוין, כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום בטרם הסתיימה פרשת התביעה. הוא שהה מאחורי סורג ובריח

הצפוי למשפחת הנאשם ולנאשם עצמו, אם יישלח למאסר מאחורי סורג וברית. עוד צוין, כי הנאשם מצוי בעיצומו של הליך שיקום משמעותי. במהלך מעצרו מאחורי סורג וברית הוא שהה באגף מרחבים בבית מעצר ניצן, שם תפקד כתומך, האחראי לביטחונם ושלמות גופם של אסירים תשושי נפש. שם החל לעבור תהליך טיפולי שהוביל, בסופו של דבר, להמלצת שירות המבחן והגורמים הסוציאליים, למעצרו בפיקוח אלקטרוני. בהקשר זה טען כי יש להתחשב גם בתקופה הממושכת שבה שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני בעת גזירת עונשו. עוד צוין כי נאשם 1 נטל אחריות מלאה על מעשיו, וברצונו להמשיך את הטיפול המשמעותי שעבר, ולהמשיך לעבוד ולהתפרנס בעבודה שבה הוא עובד כעת. העבירה בוצעה לפני זמן רב, ההליך המשפטי התנהל במשך זמן ממושך, ולא ניתן לזקוף זאת לחובת הנאשם. ביחס לעברו הפלילי טען הסניגור שקיים מרחק של שנים בין ביצוע העבירה שבמסגרתה הוטל עליו מאסר מותנה, לבין השלב שבו אנו מצויים כעת. בהקשר זה הפנה הסניגור לדוח וועדת דורנר, שאומץ בהחלטת ממשלה, ולבג"צ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לבטחון פנים** [13.6.17], המתייחסים להליכי השיקום ולחלופות תביעה, במיוחד כשמדובר במי שנושא את מאסרו הראשון מאחורי סורג וברית, וכאשר קיים אפיק שיקומי אלטרנטיבי עבורו.

ביחס לתסקירי שירות המבחן, טען הסניגור כי נאשם 1 ניצל את דחיית הדיונים על מנת להשתלב בקבוצה לבעלי דפוסים מכשילים המובילים למעורבות בביצוע עבירות. במסגרת זו תפקד ללא דופי והביע נכונות לבחון את דפוסיו המכשילים. הוא מסר בדיקות שתן נקיות, וניכר כי הוא בעל מסוגלות להתמיד בהליך טיפולי לאורך זמן. הסניגור התנער מטענת התובע שעברו הפלילי וההליכים הקודמים משליכים על שיקומו הנוכחי, שכן אז מדובר היה בעבירות שונות. שירות המבחן המליץ להמשיך את ההליך הטיפולי ולהטיל עליו צו מבחן למשך 18 חודשים, וכן להאריך את המאסר המותנה שנגזר עליו במסגרת התיק הקודם. לחילופין, ביקש הסניגור להפעיל את המאסר המותנה בחופף לכל עונש אחר שיפסק (במלואו או במרביתו). עוד עתר הסניגור לבית המשפט להסתפק בתקופה שהנאשם שהה מאחורי סורג וברית, שהיא תקופה הכפולה ביחס לעונש שהוטל על השותף, בז'רנו, שריצה את עונשו בדרך של עבודות שירות.

נוכח כל המתואר לעיל, עתר הסניגור לאמץ את המלצת שירות המבחן. לחילופין, ביקש להשית על נאשם 1 עונש, שיתחשב בדרך המשמעותית שעבר עד כה, ושתראה לו עתיד אפשרי עבורו ועבור בני משפחתו.

למשקל של הסמים, כאשר לשיטתו, על בית המשפט לבחון את מספר השתילים ולא את משקלם. כך ציין כי **בעניין יצחקי** (שאליו הפנה התובע) נקבע אמנם מתחם שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר, אך מדובר בגידול של 1,000 שתילים, כאשר בענייננו מדובר ב-283 שתילים בלבד. ב"כ נאשם 2 עמד על כך שהמשקל תלוי בעיתוי התפיסה ובקצב גידול הסם. לו היו מגיעים יומיים אחרי שזרעו ושתלו, היה מדובר בכמות מגוחכת של צמחי קנביס, ואז התיק היה מתנהל בבית משפט השלום, והעונש היה קל באופן משמעותי. אשר למתחמי הענישה, ב"כ נאשם 2 הצטרף לעמדת ב"כ נאשם 1 וטען כי מתחם העונש שנקבע **בעניין בז'רנו** לא עמד למבחן, והיה לבית המשפט "קל" לקבוע מתחם גבוה, כאשר ידע שהוא לא מתכוון לקבוע עונש בתוך המתחם. **בעניין יצחקי** הנסיבות שם היו חמורות יותר, אך בית המשפט קבע מתחם מקל יותר משנקבע בעניין בז'רנו. הסניגור טען **בעניין אוחנה** (שאליו הפנה התובע), שבנוסף לגידול החזיקו שם הנאשמים סמים מוכנים להפצה במשקל של למעלה מ-10 ק"ג, ומשכך המתחם שנקבע שם אינו רלוונטי לענייננו. עוד הפנה לת"פ (מחוזי באר שבע) 26357-10-15 **מדינת ישראל נ' מזרחי** [1.11.16], שבו הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון, בהחזקת סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל 144 ק"ג. בית המשפט קבע מתחם שנע בין 18 לבין 36 חודשי מאסר בפועל. בת"פ (מחוזי חיפה) 16958-01-14 **מדינת ישראל נ' חייק** [30.4.14], הורשע הנאשם בגידול והחזקה של סם מסוג קנבוס במשקל של 60 ק"ג. בית המשפט קבע כי המתחם בעניינו נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר בפועל. בת"פ (מחוזי מרכז) 32746-11-09 **מדינת ישראל נ' ביטון ואח'** [12.7.10], הנאשמים הורשעו "יצור, הכנה והפקת סם מסוכן מסוג קנבוס, בכמות שאינה ידועה למאשימה. הם נתפסו כשבחזקתם 90.5 ק"ג סם נטו. התביעה הגבילה עצמה ל-22 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הטיל על נאשמים 4 ו-5 (הרלוונטים לענייננו) עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

לגבי נסיבותיו האישיות של נאשם 2, הסניגור הפנה לעדותה של בר, אשת הנאשם, אשר הצטרפה לדברים שנכתבו בתסקיר שירות המבחן. נאשם 2 ביצע את המעשים מתוך מצוקה כלכלית כבדה שבה היה מצוי. הסניגור חזר על עמדת שירות המבחן שהתרשם כי נאשם 2 נעדר דפוסים עבריינים, עבד עד למעצרו באופן רציף, שירת באופן מלא בצבא ועשה את המעשים מתוך מצוקה קשה. הסניגור הפנה את בית המשפט לעיקרי התסקיר (עמ' 2 פסקה שניה; עמ' 3 תחילת העמוד; עמ

הסנגור השלים את טיעונו גם בכתב (בהסכמת המאשימה). שם ציין כי על בית המשפט להתחשב בעת קביעת עונשו של נאשם 2 בכך שהוא נעדר עבר פלילי, בחלוף הזמן מביצוע העבירות, לנזק שיגרם לנאשם ולפגיעת העונש במשפחתו, כפי שמצוין בתסקיר. הוא הביע הסתייגות מטענת התובע לענין חסכון בזמן ציבורי ועמד על כך שאין לזקוף לחובתו של הנאשם שניהל את ההליך, עת תיקון 113 לחוק העונשין קובע זאת במפורש, ומעניק ערך חיובי ומשמעותי לנטיית אחריות ומאמצים לחזור למוטב. עוד ציין בהקשר זה, כי חלקו של נאשם 2 קטן משמעותית מחלקם של יתר המעורבים, ומשכך טענה של אי חסכון בזמן שיפוטי, כלשונו, אינה רלוונטית. הסנגור הדגיש שוב כי הנאשם נטל אחריות, הן בעת הודאתו בכתב האישום, הן בפני קצינת המבחן.

נוכח כל המתואר לעיל, ביקש ב"כ נאשם 2 לסטות ממתחם העונש, משיקולי שיקום, לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע משליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג וברית. לחלופין, עתר הסנגור לקבוע כי עונשו של נאשם 2 מצוי בתחתית מתחם העונש.

דברי הנאשמים

11. נאשם 1 אמר כי הוא מתחרט ומצטער על מעשיו, ומתנצל גם בפני אשתו שעברה בגללו תקופה קשה. הוא רוצה לצאת לדרך חדשה. היום עובד כשכיר, אשתו שוב בהיריון והוא לא רוצה לפספס שוב תקופה משמעותית בגידול ילדיו.

12. נאשם 2 אמר כי הוא לוקח אחריות על המקרה ומתחרט על מעשיו. הוא רוצה להתחיל בדרך חדשה ולחיות חיים נורמטיביים. הבטיח שזו הפעם האחרונה שיראו אותו בבית המשפט. הוא ביקש מהאנשים שאכזב שיחזרו לתת בו אמון.

דין והכרעה

13. אָרוע אחד או מספר אָרועים? קיים "קשר הדוק" בין המעשים שביצעו הנאשמים (בין קשירת הקשר, הקמת המעבדה בדירה שכורה, גידול הסמים והחזקתם על ידי הנאשמים), ולכן, חרף העובדה שהמעשים בוצעו על פני תקופת זמן ומדובר במספר עבירות, אזי בהתאם למבחני הפסיקה (בין היתר - ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [29.10.14], פסקאות 5-7 לחוות דעתה של כבוד השופטת ברק-ארז) מדובר באָרוע אחד. לפיכך אקבע מתחם עונש אחד לכל נאשם, וכפועל יוצא, עונש כולל בגין כלל העבירות, לכל אחד מן הנאשמים.

קביעת מתחם העונש ההולם

שכמות סם מוצאת דרכה לשוק הסמים הרווי ממילא. הגידול, הסחר והיבוא, תהא הדרך לכניסתו לשוק של הסם אשר תהא - המכורים לסמים עושים בעזרתו צעד נוסף במדרון הסמים ומי שאינו מכור עדיין, יכול ויעשה את הצעד הראשון והקריטי בדרך להתמכרות לסם. הפגיעה בערך המוגן היא אותה פגיעה. ספציפית באשר למעבדות סמים: לצערנו, שוב ושוב אנו נתקלים במקרים כדוגמת המקרה הנוכחי, הגם שהתיק הנוכחי חריג הן בהיקף הסם שנתפס והן בתכנון ובהשקעה, כפי שפורט לעיל". לא בכדי קבע המחוקק בצד עבירות הסמים עונשים חמורים, העומדים על עד 20 שנות מאסר בפועל.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית-גבוהה, זאת נוכח פוטנציאל הנזק המשמעותי שקיים במעשי הנאשמים, מצד אחד (כעולה מהכמויות הגדולות שבהן מדובר), אך מצד שני, העובדה שבפועל הסמים נתפסו בטרם הגיעו למשתמשי "הקצה". מעשיהם של הנאשמים כמו גם הכמות, הכלים, המעבדה ויתר הנסיבות שתוארו בכתב האישום, מלמדים כי מטרת ביצוע העבירות הייתה אחת - הפצת סמים מסוכנים, בכמות גדולה. כדי להרוויח כסף קל ורב.

15. לגבי **מדיניות הענישה הנהוגה**, ראשית יש לזכור כי בענייננו יש לנאשמים שבפניי שותף לביצוע העבירות, **שי בז'רנו**, שעניינו הסתיים, ודינו נגזר. כידוע, עקרון מרכזי במסגרת שיקולי הענישה הוא עקרון אחידות הענישה (ע"פ 6544/16 **ניסנצויג נ' מדינת ישראל** [21.2.17] **[עניין ניסנצויג]**), ואף הסנגורים עמדו על כך. **בעניין בז'רנו** בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 28 לבין 52 חודשי מאסר בפועל. עם זאת, בית המשפט התרשם בעניינו, כי בז'רנו עבר הליך שיקום נדיר, המצדיק חריגה ממשית ממתחם הענישה שנקבע, ובלשונו של בית המשפט:

"ההליך הטיפולי שעבר הנאשם - אדם צעיר נעדר עבר פלילי - בחסות בית-המשפט הוא נדיר. תחילתו בלקיחת האחריות המיידית על המעשים, עוד בחקירה הראשונה, כשהנאשם שהה במעצר כחודשיים וחצי. עם שחרורו, נקלט בקהילה טיפולית "הדרך" ובהוסטל, שם שהה בתנאים מגבילים במשך למעלה משנה והיה מרוחק ממשפחתו וממקום מגוריו. תקופת הדחיה שבין הדיונים הוכיחה, כי מצבו נותר יציב עם החזרה למקום מגוריו, כשהוא ממשיך לשותף פעולה עם שירות המבחן וגורמים נוספים. מכלול התסקירים והמסמכים שהוגשו בעניינו מבססים, כי הנאשם סבל מבעיית התמכרות להימורים אשר הובילה אותו לחובות כספיים ולמעורבותו בפלילים, אך **הוא נתרם**

בהקשר זה, דומני שחשוב להביא את הדברים שנאמרו בעניין ניסנוציג, בהרחבה:

8" השאלה היחידה שנותרה היא אם מוצדק להקל בעונשו של המערער לנוכח העונש שהושת על ברזילי ולנוכח חשיבותו של עקרון אחידות הענישה. אכן, עיקרון מרכזי במסגרת שיקולי הענישה הוא כי 'יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות, ובאותן נסיבות' (ראו: רע"פ 5619/12 חמאד נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (2.8.2013); ע"פ 4450/11 עספור נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (8.2.2012); ע"פ 2400/13 חמור נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (12.3.2014)). כלל זה נגזר מעיקרון היסוד בדבר השוויון בפני החוק. בעניין שלפנינו נגזר דינו של המערער לעשרים ושבעה חודשי מאסר, בעוד שדינו של ברזילי נגזר לעשרים ואחת חודשי מאסר. בחינת חלקם היחסי של המערער מזה ושל ברזילי מזה מלמד כי אין פער משמעותי ביניהם. מעיון בכתב האישום המתוקן עולה כי לשניים מיוחסות במהות הדברים אותן העבירות וכי המדינה עצמה סברה כי אין ביניהם הבדל משמעותי כמי שביצעו בצוותא את העבירות הכלכליות שאותן תכננו יחד ומראש וביצעו במהלך תקופה לא מבוטלת. אף באי-כוח המדינה הודו במהלך הדיונים בבית המשפט המחוזי כי אין פער ממשי בין השניים. משכך, התוצאה לפיה עונשו של ברזילי נמוך בשישה חודשי מאסר מעונשו של המערער פוגעת במידת מה בעיקרון אחידות הענישה, ככל שהדבר אמור ביחסים שבין השניים.

9. דא עקא, עקרון אחידות הענישה אינו מתמצה ביחסיהם של שני נאשמים באותה הפרשה; עיקרון זה מחייב גם את בחינת עניינו של נאשם ביחס לנאשמים אחרים בעבירות ובנסיבות דומות. על כפל פנים זה של עקרון אחידות הענישה עמד השופט דנציגר באחת הפרשות: 'ככלל, יכול עקרון אחידות הענישה ללבוש שני פנים; האחד, כללי-חיצוני, באופן המבטיח שוויון בפני החוק ומונע אי-צדק בחריגה ממדיניות הענישה הנוהגת, על-ידי החלת שיקולי ענישה דומים על נאשמים שהעבירה בה הורשעו ונסיבותיה דומות או זהות [...] השני, פרטני-פנימי, באופן המבטיח קיומו של יחס הולם בין עונשיהם של שותפים לאותו מעשה עבירה או פרשיה עבריינית, כך שמדרג הענישה - שבין השותפים לבין עצמם - ישקף את חלקם היחסי בפעילות העבריינית' (ע"פ 4597/13 פיצו נ' מדינת ישראל, בפסקה 22 (22.9.2014)).

16. אני קובעת, אפוא, כי בכפוף להתחשבות בהבדלים בין בז'רנו לנאשמים שבפניי, לרבות בחלקם היחסי בביצוע המעשים (אחד השיקולים המשמשים לקביעת מתחם העונש, בהתאם לסעיף 40ט לחוק העונשין), מתחם העונש שנקבע בעניין בז'רנו ישמש כאבן בוחן בענייננו.

17. בבואי לבחון את מדיניות הענישה, עולה מעיון בפסיקתו של בית המשפט העליון ובפסיקותיהן של הערכאות השונות, הצורך במאבק נגד נגע הסמים, אשר מחייב החמרה בענישה ומתן משקל ממשי לשיקול ההרתעה והעדפתו על פני שיקולים אישיים (ע"פ 9482/09 **ביטון נ' מדינת ישראל** [24.7.11]). בע"פ 8988/16 **בן סימון נ' מדינת ישראל** [8.3.17] **[עניין בן סימון]**, פסקה 10, קבע כבוד השופט ג'ובראן כי "ההלכה בעניין עבירות סמים קובעת כי נוכח חומרתן הרבה של אותן העבירות יש להתמודד מולן באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה [...] כי יש לבכר את שיקולי ההרתעה על השיקולים האישיים בעבירות מסוג זה [...] וכי יש חשיבות בענישה כלכלית בעבירות סמים שעיקרן הוא בצע כסף".

18. עיינתי בפסיקה שאליה הפנו הצדדים, בפסיקה שאליה הפנתה כבוד השופטת מרסק-מרום **בעניין בז'רנו**^[1], ובפסיקה נוספת, שאת עיקריה אביא בתמצית:

א. **בעניין בן סימון**, בית המשפט העליון דחה את הערעור שנסב על גזר הדין, שבו הושת על המערער עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס בסך 40,000 ₪ וחילוט הרכוש שנתפס, בגין הרשעתו בהקמת מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס בביתו. המעבדה כללה מגוון מכשירים, והמערער גידל בה 282 שתילים, בכמות כוללת של 87.25 ק"ג נטו. בית המשפט העליון אישר את מתחם העונש שנקבע בעניינו - שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. יודגש כי בשונה מענייננו המערער הורשע בנוסף לעבירות הסמים גם בעבירה של נטילת חשמל במרמה, אך לא יוחסה לו עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע והוא לא ביצע המעשים בצוותא חדא.

ב. ת"פ (מחוזי חיפה) 59971-01-17 **מדינת ישראל נ' פרץ** [12.9.17], שבו הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות סמים, שבמסגרתן יצר וגידל במעבדה סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל 170 ק"ג. נקבע מתחם ענישה שנע בין 30 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט בעת גזירת עונשו לקח בחשבון את הודאתו המהירה, גילו המבוגר, העדר עבר פלילי,

19. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, יש להדגיש לחומרה את מימד התכנון, שהוא מובהק ועולה באופן ברור ממעשיהם של הנאשמים, עת שכרו דירה שיועדה להיות מעבדת סמים. כפי שתואר בהרחבה בתחילת גזר הדין, המעבדה כללה 283 שתילי קנבוס, מערכות איורור, השקייה, תזמון, דישון ועוד. נסיבה נוספת בגדר התכנון היא ההשקעה הכספית שהשקיעו הנאשמים בציד, ובכך שחיבלו במכוון במונה החשמל שבדירה, כדי להסוות את פעילותם. הנאשמים החזיקו בדירה כחודשיים וחצי עד לתפיסתם. נסיבה נוספת העומדת לחובתם של הנאשמים היא כמות הסם שנתפסה בחזקתם, העומדת על כ-92 ק"ג נטו, שהיא כמות גדולה לכל הדעות. בעניין זה טען ב"כ נאשם 1 כי יש לקחת בחשבון שכמות הסם שניתן היה להפיק משתילי הקנביס שנמצאו בדירה, קטנה בהרבה ממשקלם של השתילים נטו, כפי שאלו פורטו בכתב האישום, ואילו ב"כ נאשם 2 טען כי על בית המשפט לבחון את כמות השתילים שנתפסה ולא את משקלם. טענות אלו נידונו ונדחו **בעניין בן סימון**, שם קבע בית המשפט העליון כי מאחר שהמערער הודה בעובדות כתב האישום, רואים אותו כמי שהסכים לעובדות המצוינות בו לרבות אלו המתארות את כמות הסם שנתפס. זאת ועוד, הפרשנות המוצעת, שלפיה יש להתייחס דווקא לכמות הסם שניתן היה להפיק מהשתילים שנתפסו ולא למשקלם נטו אינה הולמת את לשון הפקודה, מאחר שבתוספת הראשונה לפקודה נקבע כי קנבוס הוא סם מסוכן, ואף צוין כי הדבר מתייחס ל"כל צמח מהסוג קנבוס (Cannabis) וכל חלק ממנו, לרבות שורשיו...". לפיכך, אין בידי לקבל את טענות ההגנה בעניין כמות הסם שנתפסה, והן נדחות.

ביחס לנזקים שנגרמו מביצוע העבירות - חרף העובדה שממעשיהם של הנאשמים לא נגרם נזק קונקרטי, מאחר שהדירה נחשפה בטרם הספיקו להפיץ מתוכה סמים, הנזק הפוטנציאלי שצפוי היה להיגרם לציבור בכללותו הוא משמעותי ורב.

אשר לסיבות לביצוע העבירות, הנאשמים ביצעו את המעשים בשל רצונם לעשות רווח כלכלי קל, מהיר ובכמות גדולה, לטענתם - נוכח חובות כלכליים שעמדו לחובתם.

אשר לחלקו של כל נאשם בביצוע המעשים, הצדדים הסכימו והצהירו כי מחומר הראיות עולה שנוכחותו ופעילותו של נאשם 2 בדירה הייתה פחותה משל בז'רנו (פ/124, 14 - 17). בעניין זה איני מסכימה עם טענת התובע, שמאחר שכתב האישום לא תוקן והנאשמים הודו בביצוע המעשים בצוותא חדא, אזי יש לראותם כמי שהיו מצויים באותו "מעגל" של ביצוע העבירה, ויש לקבוע

בעניינו של נאשם 2, מתחם העונש ההולם **נע בין 20 לבין 42 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנס**

כספי.

21. לא מצאתי כי מתקיימות בעניינם של מי הנאשמים נסיבות כלשהן, שבעטיין יש **לחרוג לקולא או לחומרה ממתחם העונש ההולם.**

מאחר ששני הנאשמים עתרו להטיל עליהם עונש החורג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, אני מוצאת לנכון להרחיב את מסקנתי בעניין זה: בעניינו של נאשם 1, מהטיעונים לעונש ומהתסקיר הסופי צוין כי הוא שולב בקבוצה טיפולית "דפוסים מכשילים", שאליה נהג להגיע באופן קבוע. הוא שיתף פעולה, היה מעורב ואף הביע נכונות לבחון באופן ביקורתי את דפוסי התנהגותו הפסולים. קצינת המבחן התרשמה כי נאשם 1 זקוק להמשיך ולהיות חלק מקבוצה טיפולית, נוכח רמת הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד. משכך המליצה, להאריך את המאסר המותנה שתלוי ועומד נגדו ולהסתפק בהטלת צו מבחן לתקופה משמעותית.

ראשית אומר, כי העונש המוצע על ידי קצינת המבחן חורג מכל אפשרות סבירה בתיק זה. סיום התיק ללא כל מאסר, בנסיבותיו של נאשם 1, אינו בא בחשבון בשום אופן. בלי קשר לכך, ובהתייחס לשאלה האם ראוי לחרוג ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום, כפי שנעשה בעניינו של בז'רנו: אני סבורה כי מדובר בשיקום אשר מצדיק חריגה ממתחם העונש, ועולה לכדי שיקום המוזכר בסעיף 40 לחוק העונשין. הנאשם השתתף כאמור בקבוצה טיפולית אחת, ומהתסקיר עולה שמדובר בתהליך טיפולי ראשוני. ניתן ללמוד מהתסקיר, שהשתתפותו בקבוצה הטיפולית הפחיתה במידה מסוימת מהסיכון להישנות עבירות, שכן מדובר בקבוצה ייעודית לבעלי נטייה לביצוע חוזר ונשנה של עבירות, אך גם קצינת המבחן מציינת שיש עדיין נזקקות טיפולית על מנת למנוע הישנות עבירות דומות בעתיד. אתן משקל מסוים להליך השיקום, אך שלב ראשוני זה לא יכול להוביל לחריגה מהמתחם, כפי שציינתי לעיל. בל נשכח שבעניינו של בז'רנו דובר על הליך שיקום חריג, על תשומות חריגות שהושקעו בו, על נאשם שנתרם באופן מקסימלי מההליך ועל מקרה נדיר, הכל - בלשונו של בית המשפט.

עוד יודגש, כי האינטרס השיקומי מהווה רק שיקול אחד מבין כלל השיקולים שעומדים בפני בית המשפט בעת קביעת עונשו של נאשם.

דברים אלו נכונים גם בעניינו של נאשם 2, שטען כי על בית המשפט לחרוג גם בעניינו ממתחם העונ

יהיה מכביד באופן משמעותי. בנקודה זו אין לי אלא לחזור ולהפנות לאמור בפסקה 15 לעיל, אגב ציטוט מעניין ניסוציג. בז'רנו זכה להקלה מופלגת נוכח שיקומו הנדיר.

מיקום הנאשמים בתוך כל אחד מן המתחמים

נאשם 1

22. תחילה, אזקוף לזכותו של נאשם 1 את הודאתו, לקיחת האחריות וחסכון בזמן ציבורי, הגם שהודאתו ניתנה לקראת סיום פרשת התביעה. אזקוף לזכותו גם את העובדה שמאז ביצוע המעשים חלפו כמעט שנתיים, אם כי חלק ניכר מהזמן שחלף נבע מניהול ההליכים. זאת ועוד, הנאשם בן 32, נשוי ואב לשני ילדים קטנים. אשתו בהריון בחודשים הראשונים וחרף עברו הפלילי הוא מעולם לא ריצה עונש מאסר מאחורי סורג וברית. בכל אלה יש כדי לפגוע בנאשם ובמשפחתו בעת הטלת עונש מאסר.

לחובת הנאשם יש לזקוף את עברו הפלילי, שמונה שתי הרשעות קודמות, משנת 2012 בגין ביצוע עבירת סמים לשימוש עצמי והפרעה לשוטר, ומשנת 2013 בגין חבלה במזיד ברכב. כפי שצינתי, המלצת שירות המבחן על הטלת עונש טיפולי בעניינו, נבעה בין היתר מהשתלבותו המוצלחת בקבוצה טיפולית לבעלי נטייה לביצוע חוזר ונשנה של עבירות. ואולם בעניין זה יצוין, כי במסגרת גזר הדין בתיק הקודם [2/ע], שניתן בפברואר 2013, בית המשפט התחשב במאמץ הניכר שעשה הנאשם אז כדי להשתקם ולעלות על דרך המלך. גם שם הנאשם שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית. חרף זאת, כשנתיים מאז "השתקמותו" הנטענת, חזר הנאשם לסורו, וביצע את המעשים החמורים במסגרת תיק זה. מאחר שהמעשים שביצע במסגרת תיק זה מהווים עליית מדרגה מבחינה פלילית, ספק אם ניתן לראות בנאשם כמי שהשתקם, והדבר מפחית מעט ממידת המשקל שניתן להעניק לשיקום נטען.

לבסוף יצוין כי הנאשם היה עצור בתיק זה במשך יותר מ-10 חודשים (מיום 19.1.15 ועד יום 25.11.15), ולאחר מכן היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני. תקופת מעצרו תנוכה, ועל בית המשפט להתחשב בעת גזירתו עונשו גם בתקופה שבה שהה נאשם במעצר באיזוק אלקטרוני (ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל [20.4.16], פסקה 33, מפי כבוד השופט ג'ובראן). בעניינו, נאשם 1 שהה גם תקופה ארוכה במעצר באיזוק אלקטרוני, החל מיום 25.11.15 ועד ליום 27.7.16, שאז שוחרר למעצר בית בתנאים מגבילים. כיום הוא מצוי במעצר בית לילי בלבד.

נאשם 2

23. גם בעניינו של נאשם 2 יש לז

24. לבסוף, בעניינם של שני הנאשמים אני מוצאת לנכון להתייחס לנסיבה נוספת - הרתעת הרבים. כפי שצינתי בהרחבה בעניין אדיאשוולי, שיצא מלפניי, קיימת חומרה יתרה בעבירות סמים, לא כל שכן בהקמת מעבדות סמים וכאשר מדובר בהחזקה וגידול סמים בכמות כה גדולה, כמו בענייננו. בית המשפט העליון עמד על חומרה זו פעמים רבות, תוך שקבע כי יש לבכר את שיקולי ההרתעה על השיקולים האישיים בעבירות מסוג זה (עניין בן סימון, פסקה 10, שהוזכר לעיל; ע"פ 211/09 אזולאי נ' מדינת ישראל [22.6.10], פסקה 10; וגם ע"פ 1654/16 שרר נ' מדינת ישראל [27.2.17], פסקה 9; וע"פ 1654/16 עווד נ' מדינת ישראל [6.10.16], פסקה 10). נוכח כל האמור, אני סבורה כי יש לתת משקל חשוב להרתעת הרבים, אפילו על פני התחשבות בנסיבותיהם האישיות של הנאשמים, ובכך להעביר מסר חד משמעי כי ביצוע עבירות מעין אלו אינו כדאי ואינו רווחי.

סיכום לגבי המיקום בתוך המתחם

25. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים לגבי כל נאשם בנפרד, ונתתי משקל מסוים להליך השיקומי שהחלו לעבור, אני סבורה כי יש למקם את נאשם 1 מעט מתחת לאמצעו של מתחם העונש ההולם שנקבע בעניינו, ואת נאשם 2 מעט מעל תחתית המתחם, שנקבע בעניינו.

נאשם 1 - המאסר המותנה

26. אשר למאסר המותנה שעומד לחובתו של נאשם 1 במסגרת התיק הקודם: ב"כ נאשם 1 טען כי במסגרת התיק הקודם נגזר על הנאשם מאסר מותנה "דרקוני", כהגדרתו, במובן זה שהוא מתייחס לכל עבירת פשע, באשר היא. משכך, ביקש מבית המשפט ללכת בעקבות המלצת שירות המבחן ולהאריכו, לפי סעיף 56 לחוק העונשין. מאחר שלא ניתן להאריך מאסר מותנה כאשר מוטל מאסר בתיק הנוכחי, ביקש הסנגור שלא להטיל מאסר בתיק דנן, אלא לקבוע שהעונש הראוי לנאשם 1 הוא 10 חודשי מאסר, והנאשם כבר שהה במעצר לפרק זמן זה, ועל כן אין להטיל עונש מאסר נוסף. לחלופין, ביקש הסנגור להפעילו בחופף לכל עונש אחר שיטל, באופן מלא או כדי מחציתו.

סעיפי החיקוק הרלוונטיים לעניין זה הם 55(א) ו-56(א) לחוק העונשין. סעיפים אלו מתייחסים להפעלת עונש מאסר מותנה שהוטל בהליך קודם. ככלל, בעת שניצב בפני בית המשפט מאסר מותנה, בר הפעלה, על בית המשפט במסגרת שיקול דעתו להורות על הפעלתו, אלא אם שוכנע, מטעמים שירשמו, שבנסיבות העניין לא יהיה זה צודק. כמו כן

כאשר הנאשם אינו מראה סימנים אמיתיים של הכרה והפנמה של משמעות התנהגותו הפלילית (רע"פ 2801/14 **קניבי מראד נ' מדינת ישראל** [29.4.14, תוקן 1.5.14], פסקה 8, מפי כבוד השופט שהם, תוך ציטוט מרע"פ 7391/08 **מחאג'נה נ' מדינת ישראל** [14.9.09]).

משכך אני מורה על הפעלת המאסר המותנה. אשר לאופן ריצוי המאסר, מצד אחד אני סבורה כי יש לתת משקל משמעותי להרתעת הנאשם (ע"פ 4716/12 **מדינת ישראל נ' דטסה**, [6.6.13], פסקאות 21 - 22), אך מנגד יש לתת משקל (כאמור לעיל) לכך שהנאשם במסגרת תיק זה ביצע עבירות שאינן קשורות כלל ועיקר לעבירות במסגרת התיק הקודם. נוסף על כך, זה המקום לטעמי לתת משקל נוסף להליך השיקום שבו החל נאשם 1, כדי לעודדו להמשיך בו, וגם מטעם זה אני סבורה כי באיזון הנכון יש לחפוף מחצית מעונש המאסר המותנה שהוטל על נאשם 1 לעונש שיוטל עליו במסגרת תיק זה.

הקנס

27. לצורך קביעת רכיב הקנס על בית המשפט להביא במסגרת שיקוליו את מצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40 לחוק העונשין). הנאשמים שבפניי טענו כי ביצעו את המעשים על רקע חובות גדולים, אך לא הוגש אף מסמך המאשר זאת. לא הוגשו כלל מסמכים המתייחסים למצבם הכלכלי, ומלבד טיעוני ההגנה, שמעתי בעניין זה רק את עדותה של אשת נאשם 2. עסקינן בעבירות שכל מטרתן היא השגת רווח כספי. משכך, על מנת להרתיע את העבריינים, נקבע כי יש להטיל בגין עבירות אלו עונשים כלכליים משמעותיים (ע"פ 7952/15 **מדינת ישראל נ' שץ** [15.2.16], פסקה 49). יש לזכור כי על פי עובדות כתב האישום שבו הודו הנאשמים, הם גם נטלו חשמל במרמה, לצורך תפעול בית הגידול, בשווי של עשרות אלפי שקלים.

סיכום

28. לאור כל האמור, החלטתי להטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

א. 36 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו (מיום 19.1.15 ועד יום 25.11.15);

בנוסף, אני מפעילה את המאסר המותנה שהוטל על נאשם 1 במסגרת ת"פ 25842-03-12 **מדינת ישראל נ' סבן** [27.2.17] - 12 חודשי מאסר - מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף, לעונש המאסר המוטל עליו בגין התיק דנן.

סך הכל יישא נאשם 1 - **42 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצ

מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת סמים מסוג עוון;

ג. קנס כספי של 5,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל ביום 1.7.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלומים במועדם תוביל להעמדת כל יתרת הסכום לפרעון מיידי.

נאשם 2

א. 24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו (מיום 19.1.15 ועד יום 19.3.15);

ב. מאסר בן 8 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה שבה הורשע, או כל עבירת סמים מסוג פשע;

מאסר בן 4 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת סמים מסוג עוון;

ג. קנס כספי של 5,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל ביום 1.7.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלומים במועדם תוביל להעמדת כל יתרת הסכום לפרעון מיידי.

ניתן צו כללי להשמדת המוצגים בחלוף 45 יום.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ד טבת תשע"ח, 11 ינואר 2018, בנוכחות הצדדים.